

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Monika Zawadzka

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga

w sprawie **D. K.** skazanego z art. 278 § 1 k.k. i in.,

G. J. skazanego z art. 278 § 1 k.k. i in.,

C. K. skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 4 września 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego,

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 14 lipca 2022 r., sygn. akt II K 691/21,

uchyla zaskarżony wyrok:

1. w odniesieniu do D. K. w części dotyczącej rozstrzygnięć z pkt XV i XXIII wyroku;

2. w odniesieniu do C. K. w części dotyczącej braku rozstrzygnięcia o obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k. w związku ze skazaniem go w pkt XVII wyroku za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k.

**i sprawę w zakresie rozstrzygnięć z pkt 1 i 2 przekazuje Sądowi Rejonowemu w Olsztynie do ponownego rozpoznania, a kosztami postępowania kasacyjnego w tej części obciąża Skarb Państwa;
3. w odniesieniu do G. J. w części dotyczącej rozstrzygnięć z pkt XXI i XXIII wyroku i uniewinnia G. J. od popełnienia czynu z art. 278 § 1 k.k. zarzucanego mu w pkt IX aktu oskarżenia, a kosztami procesu w tej części obciąża Skarb Państwa.**

[J.J.]

Marek Pietruszyński Barbara Skoczowska Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 14 lipca 2022 r., sygn. akt II K 691/21, uznał oskarżonych D. K. oraz G. J. za winnych tego, że:

„w okresie od 1 listopada 2018 r. do 13 marca 2019 r. w miejscowości L. gm. B. , wspólnie w porozumieniu w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dokonali kradzieży przyczepki lekkiej o nr rej. [...], 7 grzejników ogrzewania centralnego, kuchni gazowo-elektrycznej, butli gazowej, zlewozmywaka, lodówki, wanny, drzwi wejściowych do werandy, heblarki, łóżka, komody, narzędzi, bojlera na ciepłą wodę, sterownika c.o., oraz przewodów elektrycznych i hydraulicznych, powodując straty w łącznej wysokości 30.000 zł, czym działano na szkodę P. G. i C. G. ”,

tj. przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za które D. K. wymierzono karę roku pozbawienia wolności (pkt XV wyroku), a G. J. karę 8 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie (pkt XXI wyroku).

W związku z popełnieniem powyższego czynu Sąd na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę przez G. J. solidarnie z D. K. na rzecz P. G. i C. G. kwoty 30 000 złotych (pkt XXIII wyroku).

Ponadto Sąd Rejonowy w Olsztynie tym samym wyrokiem uznał oskarżonego C. K. za winnego tego, że:

„w okresie od 12 lutego 2019 r. do 13 lutego 2019 r. w miejscowości T. gm. D. , po uprzednim wyrwaniu desek zabezpieczających drzwi garażowe do domu w budowie, dostał się do jego wnętrza, skąd dokonał zaboru w celu przywłaszczenia agregatu prądotwórczego z silnikiem koloru szarego marki B., piły motorowej [...] marki S., nagrzewnicy olejowej, nagrzewnicy gazowej, osuszacza powietrza, oraz grzejnika elektrycznego, powodując straty w łącznej wysokości 6.350 zł, czym działał na szkodę K. A. ”,

tj. przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k., za które wymierzono mu karę roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie (pkt XVII wyroku).

Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy w Olsztynie uznał oskarżonych: K. N. , D. K. , C. K. i G. J. za winnych innych przestępstw szczegółowo opisanych w wyroku.

Wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie nie został skutecznie zaskarżony przez strony i uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego.

Kasację od powyższego wyroku wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go: „w części odnoszącej się do czynu zarzucanego oskarżonym D. K. i G. J. w pkt IX aktu oskarżenia, tj. rozstrzygnięć zawartych w sentencji wyroku w pkt XV oraz w pkt XXIII - na niekorzyść oskarżonego D. K., zaś w odniesieniu do pkt XXI oraz pkt XXIII — na korzyść oskarżonego G. J., a nadto w części dotyczącej orzeczenia o karze, w zakresie braku obligatoryjnego rozstrzygnięcia o obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k., w związku ze skazaniem w pkt XVII wyroku, na niekorzyść oskarżonego C. K. ”,

zarzucając:

„- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., poprzez powierzchowną, a zarazem całkowicie dowolną ocenę zgromadzonych dowodów, prowadzącą do nieuzasadnionego przyjęcia, że w okresie od 1 listopada 2018 r. do 13 marca 2019 r., działając wspólnie i w porozumieniu, oskarżeni D. K. oraz G. J. dopuścili się występkę z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. na szkodę P. G. i C. G. , gdzie w konsekwencji skazania za ten występpek oskarżeni zostali, na podstawie art. 46 § 1 k.k., solidarnie

zobowiązani do naprawienia pokrzywdzonym szkody, poprzez zapłatę kwoty 30 000 złotych, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego w postaci danych z systemu NOE.SAD wynika, że oskarżony G. J. w okresie od 27 lipca 2018 r. do 12 listopada 2020 r. był nieprzerwanie pozbawiony wolności w jednostkach penitencjarnych i nie miał fizycznej możliwości współdziałania z oskarżonym D. K. w ramach przypisanego mu występkę, popełnionego od 1 listopada 2018 r. do 13 marca 2019 r., skutkiem czego oskarżony G. J. winien zostać uwolniony od odpowiedzialności karnej za ten czyn, zaś do naprawienia pokrzywdzonym szkody w całości winien zostać zobowiązany oskarżony D. K. ,

- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 46 § 1 k.k., polegające na zaniechaniu orzeczenia wobec oskarżonego C. K. środka kompensacyjnego w postaci obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego K. A. , do czego zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu Sąd był zobowiązany skazując oskarżonego w pkt XVII wyroku za występki z art. 279 § 1 k.k., popełnione na szkodę pokrzywdzonego K. A. , który w trakcie postępowania złożył stosowny wniosek o naprawienie szkody, co czyniło orzeczenie tego środka kompensacyjnego obligatoryjnym”.

Podnosząc powyższe zarzuty Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Olsztynie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się zasadna.

W przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zakresie, w jakim Sąd uznał, że czynu z punktu IX aktu oskarżenia D. K. dopuścił się wspólnie i w porozumieniu z G. J. Czyn przypisany obu oskarżonym został popełniony – zgodnie z opisem z treści wyroku – w okresie pomiędzy 1 listopada 2018 r. a 13 marca 2019 r. Ustalenie czasu popełnienia czynu nie budzi wątpliwości. Z zeznań świadków wynika bowiem, że do czynu doszło po śmierci B. G. , która nastąpiła we wrześniu 2018 r. Tymczasem, jak jednoznacznie wynika z informacji NOE-SAD, G. J. przebywał w zakładzie karnym od 27 lipca 2018 r. do 12 listopada

2020 r. (tj. w okresie, w którym miało dojść do popełnienia przez niego przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.) i nie korzystał z przepustek (k. 575 i 751 akt). W tym kontekście nie budzi wątpliwości również fakt, że G. J. w postępowaniu sądowym nie przyznał się do winy.

Oznacza to, że w czasie, który został wskazany w opisie czynu, G. J. nie mógł popełnić zarzucanego mu czynu. Takie stanowisko zajęł zresztą sam Sąd już w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (pkt 6): „Sąd dopuścił się przeoczenia, które skutkowało błędnym przypisaniem D. K. działania wspólnie i w porozumieniu z G. J. co do czynu z pkt IX a/o (kradzież na szkodę braci G.). W rzeczywistości należy przyjąć, iż oskarżony D. K. działał przy popełnieniu tego czynu sam”.

Uwzględnienie treści art. 410 k.p.k. nakładało na Sąd obowiązek wyrokowania na podstawie całości materiału dowodowego, czego nie uczynił (zob. np. postanowienie SN z dnia 13 marca 2024 r., sygn. akt IV KK 50/24). Bez wątpienia doszło również do naruszenia art. 7 k.p.k., zgodnie z którym należy ocenić całokształt materiału dowodowego na podstawie zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy. Dostępną wiedzą na etapie wyrokowania był zaś fakt, że oskarżony G. J. przebywał w zakładzie karnym w czasie czynu objętego zarzutem.

W związku z powyższym należało uchylić zaskarżony wyrok w odniesieniu do G. J. w części dotyczącej rozstrzygnięć z pkt XXI i XXIII zaskarżonego wyroku oraz – na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. – uniewinnić tego oskarżonego od zarzucanego mu czynu. Jednocześnie uchyleniu i przekazaniu do ponownego rozpoznania podlegało rozstrzygnięcie z pktu XV i XXIII w odniesieniu do oskarżonego D. K. , bowiem czyn przypisany mu w pkt XV nie nastąpił „wspólnie i w porozumieniu” z G. J. , a do zapłaty całości kwoty 30 000 złotych na rzecz P. G. i C. G. tytułem obowiązku naprawienia szkody zobowiązany winien być wyłącznie D. K.

Zasadny okazał się również drugi zarzut kasacyjny. Skarżący podniósł naruszenie art. 46 § 1 k.k. w zakresie, w jakim Sąd nie orzekł o obowiązku naprawienia szkody przez skazanego C. K. . Należy spostrzec, że w pktce XVII wyroku C. K. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. W postępowaniu przygotowawczym pokrzywdzony K. A. wniósł wniosek o naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem w wysokości 6350 zł. Sąd był zatem zobowiązany do orzeczenia środka kompensacyjnego na podstawie

art. 46 § 1 k.k. Skoro zaś tego nie uczynił, to w części dotyczącej braku rozstrzygnięcia o obowiązku naprawienia szkody w związku z popełnieniem czynu z pktu XVII wyrok należało uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[ms]

Marek Pietruszyński Barbara Skoczowska Eugeniusz Wildowicz